

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávneného: **B., s. r. o.**, so sídlom A., X. B., IČO: X., zastúpeného advokátskou kanceláriou: V., s. r. o., so sídlom K., X. B., IČO: X., proti povinnému: **M.**, nar. X., bytom H., X. H. Š., **o vymoženie 1 523,61 eur s príslušenstvom**, vedenej súdnym exekútorom Mgr. J., so sídlom Exekútorského úradu v B., A., X. B., pod sp. zn. EX 57/13, vedenej na Okresnom súde Topoľčany pod sp. zn. 4Er/161/2013, o dovolaní oprávneného proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre z 31. mája 2013 č. k. 5CoE/98/2013-31, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie oprávneného **o d m i e t a**.

Povinnému náhradu trov dovolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

O d ô v o d n e n i e :

Súdny exekútor požiadal exekučný súd o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie podľa § 44 Zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“) na základe rozhodcovského rozsudku z 15. mája 2012 sp. zn. WH-B/0411/0043, ktorý vydal S. zriadený pri R., a. s. so sídlom T., B., IČO: X. (ďalej len „rozhodcovský rozsudok“).

Okresný súd Topoľčany uznesením z 19. marca 2013 č. k. 4Er/161/2013-14 žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že zo Zmluvy o úvere č. 2697449607 uzavretej medzi právnym predchodcom oprávneného a povinným (ďalej len „zmluva o úvere“ alebo „zmluva“) zistil, že medzi účastníkmi konania ide o spotrebiteľský právny vzťah. Súčasťou zmluvy o úvere sú aj Obchodné podmienky pre úver (verzia 2/2006), ktoré v čl. 9.2 obsahujú rozhodcovskú doložku. Uviedol, že rozhodcovský súd odvodil svoju právomoc rozhodnúť spor z tejto rozhodcovskej doložky. Dospel k záveru, že predložené Obchodné podmienky pre úver nie sú podpísané zmluvnými stranami a splnenie písomnej formy nemožno vyvodiť ani zo skutočnosti, že zmluvné strany podpísali zmluvu, v ktorej je odkaz na obchodné podmienky. Súd mal za to, že na platné založenie rozhodcovskej doložky nestačí iba odkaz v zmluve na obchodné podmienky, pokiaľ tieto neboli podpísané oboma zmluvnými stranami a ani z nich jednoznačne nevyplýva, o aké obchodné podmienky konkrétne ide. Obchodné podmienky pre úver v danom prípade síce obsahujú rozhodcovskú doložku, ale ničím neodkazujú na konkrétny právny vzťah. Zmluva a Obchodné podmienky pre úver neboli ani len technicky spojené. Súd dospel k záveru, že rozhodcovská doložka je neplatná z dôvodu nedodržania prepísanej písomnej formy. Rovnako súd dospel k záveru, že rozhodcovská doložka v danom prípade znemožňuje voľbu povinného dosiahnuť rozhodovanie sporu štátnym súdom. Takouto rozhodcovskou doložkou sa povinnému odňalo právo brániť sa a podať žalobu alebo akýkoľvek iný opravný prostriedok na všeobecný súd, teda základné právo domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 Ústavy SR. Je nepochybné, že rozhodcovskú doložku si povinný osobitne nevyjednal, bola veriteľom vopred pripravená a dlžník ju nemal možnosť ako zmeniť alebo ovplyvniť jej obsah, mohol len zmluvu ako celok odmietnuť alebo podrobiť sa všetkým podmienkam. Rozhodcovská doložka je v neprospech povinného aj z dôvodu miesta rozhodcovského konania. Vzhľadom na uvedené nie je dôvodná ani námietka oprávneného, že bolo povinnosťou banky ponúknuť klientom neodvolateľný návrh na uzavretie rozhodcovskej zmluvy vyplývajúca zo Zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách. Rozhodcovskú doložku súd posúdil ako neprijateľnú podmienku spotrebiteľskej zmluvy. Súd zistil rozpor exekučného titulu so zákonom, pretože rozhodcovské konanie, ktorého výsledkom je exekučný titul vychádza z neplatnej rozhodcovskej doložky a nespĺňa zákonom predpísanú

písomnú formu. Rozhodcovský súd preto nemal ani právomoc spor prejednať a vydať predmetný exekučný titul.

Na odvolanie oprávneného Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací, napadnutým uznesením uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že v danom prípade nie je splnená písomná forma rozhodcovskej doložky. Písomná forma je zachovaná, ak je rozhodcovská zmluva obsiahnutá v dokumente podpísanom zmluvnými stranami alebo vo vzájomne výmenných listoch, ktoré umožňujú zachytenie obsahu rozhodcovskej zmluvy a označenie osôb, ktoré ju dohodli. Z uvedeného je zrejmé, že formálna podmienka písomnej formy v danom prípade nebola dodržaná. Ďalej uviedol, že exekučný súd je už v štádiu posudzovania splnenia zákonných predpokladov pre poverenie súdneho exekútora povinný ex offio skúmať, či rozhodnutie uvedené v návrhu na vykonanie exekúcie bolo vydané orgánom s právomocou na jeho vydanie a či rozhodnutie je vykonateľné tak po stránke formálnej ako aj materiálnej. V rámci tohto preskúmania nie je exekučný súd oprávnený posudzovať vecnú správnosť rozsudku všeobecného súdu ani rozsudku rozhodcovského súdu. Exekučný súd nedisponuje právomocou rušiť či meniť rozhodnutie, ktoré je exekučným titulom. V zmysle § 45 Zákona č. 244/2002 o rozhodcovskom konaní je exekučný súd oprávnený posudzovať rozhodcovský rozsudok tak ako keby právoplatný nebol z hľadísk v tomto ustanovení uvedených. Je teda oprávnený posudzovať, či rozhodcovský rozsudok nezaväzuje účastníka na plnenie, ktoré je objektívne nemožné, právom nedovolené alebo odporuje dobrým mravom. Odvolací súd sa ďalej stotožnil z dôvodmi napadnutého rozhodnutia súdu prvého stupňa, a preto sa obmedzil len na skonštatovanie správnosti jeho dôvodov v zmysle § 219 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“). Uviedol, že v danej veci ide teda o spotrebiteľský vzťah. Bez ohľadu na formu ako aj znenie rozhodcovskej doložky je potrebné ju považovať za neprijateľnú, ak vyznieva v neprospech spotrebiteľa, a to vtedy, ak spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa a nebola individuálne dojednaná ako v danom prípade. Uviedol, že skúmaním platnosti rozhodcovskej doložky súd prvého stupňa nepreskúmaval vecnú správnosť rozhodcovského rozsudku, ale len realizoval svoje oprávnenie vyplývajúce z ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku. Poukázal na uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 372/2011 a rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C – 40/08. Odvolací súd má za to, že rozhodcovská doložka prakticky vylučuje všeobecný súd z prejednávania veci, pretože z nej vyplýva, že všetky spory zo zmluvy môžu byť

prejednané iba pred rozhodcovským súdom, pričom jeho rozhodnutiu sa musia strany podriadiť. Vzhľadom na uvedené odvolací súd rozhodcovskú doložku posúdil ako neprijateľnú podmienku spotrebiteľskej zmluvy. Exekučný titul na základe, ktorého súdny exekútor žiadal vykonať exekúciu ani nemal byť vydaný, nakoľko rozhodcovský súd nemal právomoc rozhodovať daný spor.

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu podal oprávnený dovolanie. Prípustnosť a dôvodnosť dovolania odôvodnil ustanovením § 241 ods. 2 písm. a/ v spojení s 237 písm. a/ O. s. p., že sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, ustanovením § 237 písm. d/ O. s. p., že v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, ustanovením § 237 písm. e/ O. s. p., že sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, ustanovením § 237 písm. f/ O. s. p., že účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred ním. Prípustnosť dovolania odvodzoval aj z ustanovenia § 238 ods. 3 O. s. p. Ďalej svoje dovolanie odôvodňoval ustanovením § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p., že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a ustanovením § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p., že rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Navrhol, aby dovolací súd uznesenie odvolacieho súdu zmenil tak, že poverí súdneho exekútora vykonaním exekúcie alebo, aby alternatívne uznesenie odvolacieho súdu a uznesenie súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Povinný sa k podanému dovolaniu nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.) zastúpený v súlade s § 241 ods. 1 O. s. p. bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O. s. p.) skúmal, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno dovolaním napadnúť.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.). V prejednávannej veci dovolanie smeruje proti uzneseniu odvolacieho súdu. Uznesenia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú uvedené v § 239 ods. 1 a 2 O. s. p., dovolateľom napadnuté uznesenie ale

nevykazuje znaky žiadneho z nich. Dovolanie oprávneného preto podľa § 239 ods. 1 a 2 O. s. p. prípustné nie je.

Prípustnosť dovolania nevyplýva ani z ust. § 238 ods. 3 O. s. p., nakoľko v danej veci súd rozhodol uznesením, pričom odvolací súd nepotvrdil rozhodnutie súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky.

Prípustnosť podaného dovolania by v preskúmvanej veci prichádzala do úvahy len, ak v konaní došlo k niektorej z procesných väd taxatívne vymenovaných v § 237 O. s. p. Oprávnený procesné vady konania v zmysle § 237 písm. b/, c/ a g/ O. s. p. netvrdil a existencia týchto väd nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť jeho dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

Dovolateľ namieta vadu podľa § 237 písm. d/ O. s. p., t. j., že sa v tej istej veci už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie.

Podľa § 159 ods. 3 O. s. p. len čo sa o veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednať znova.

Prekážka rozsúdenej veci (*rei iudicatae*) svojou podstatou patrí k procesným podmienkam a jej existencia sa skúma v každom štádiu konania a v prípade zistenia vedie k zastaveniu konania. Táto prekážka nastáva predovšetkým vtedy, ak sa má v novom konaní prejednať tá istá vec.

Z obsahu spisu vyplýva, že konaniu vo veci exekúcie oprávneného: B., s. r. o., so sídlom A., B., IČO: X., proti povinnému: M., nar. X., bytom H., o vymoženie 1 523,61 eur s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Topoľčany pod sp. zn. 4Er/161/2013 na základe rozhodcovského rozsudku z 15. mája 2012 sp. zn. WH-B/0411/0043 vydaného S. zriadeným pri R.R., a. s. nepredchádzalo žiadne iné konanie na súde a vo veci nebolo predtým rozhodnuté. Vzhľadom na uvedené konanie nie je zaťažené dovolateľom namietanou vadou (§ 237 písm. d/ O. s. p.).

K ostatným obsahovo rovnakým námietkam oprávneného, z ktorých vyvodzuje prípustnosť a opodstatnenosť jeho dovolania podaného v preskúmvanej veci sa už najvyšší súd vyjadril vo viacerých iných skutkovo a právne obdobných právnych veciach, v ktorých ten istý oprávnený vystupoval v procesnom postavení dovolateľa. Ako príklad uvádza najvyšší súd rozhodnutia sp. zn. 2Oboer/77/2013, 2Oboer/103/2013, 2Oboer/49/2013, 2Oboer/80/2013 a konštatuje, že právne závery, ku ktorým dospel v týchto rozhodnutiach sú plne opodstatnené aj v preskúmvanej veci.

V rozhodnutiach uvedených v predchádzajúcom odseku najvyšší súd konštatoval, že:

Prípustnosť dovolania z dôvodu nedostatku právomoci súdu (§ 237 písm. a/ O. s. p.) je daná iba, ak súd rozhodol vo veci, o ktorej nemal rozhodnúť; rozhodovanie súdov v exekučných veciach ale vyplýva priamo zo zákona (viď napríklad § 44 ods. 1 Exekučného poriadku).

Ustanovenie § 237 písm. e/ O. s. p. dopadá iba na prípady, kedy súd prejednal a meritorne rozhodol vec, hoci nebola splnená jedna z procesných podmienok konania – nebol podaný (žiadny) návrh na začatie konania vo veci, ktorá nemôže začať bez návrhu; v danom prípade ale bol podaný návrh na vykonanie exekúcie.

Pri skúmaní vykonateľnosti rozhodcovského rozsudku je exekučný súd oprávnený riešiť otázku, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe platne uzavretej rozhodcovskej zmluvy, len ktorá platne uzavretá rozhodcovská zmluva môže založiť právomoc rozhodcovského súdu v rozhodcovskom konaní a teda aj vykonateľnosť rozhodnutia vydaného v rozhodcovskom konaní; súdna prax je jednotná v názore, že už v štádiu posudzovania splnenia zákonných predpokladov pre poverenie súdneho exekútora na vykonanie exekúcie sa exekučný súd okrem iného zaoberá tým, či k návrhu na vykonanie exekúcie bol pripojený exekučný titul; pokiaľ súdy po konštatovaní o neprijateľnosti a tým aj neplatnosti rozhodcovskej doložky z dôvodu, že nebola individuálne dojednaná a že spôsobovala nevyváženosť v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech povinného, rozhodli o zamietnutí žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, tým neodňali oprávnenému možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O. s. p.).

Rovnako má dovolací súd za to, že postup právneho predchodcu oprávneného – P., a. s. nezodpovedal v danom prípade ustanoveniu § 93b ods. 1 Zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách, pretože rozhodcovská doložka zrejme nebola naformulovaná tak, aby založila právomoc rozhodcovského súdu zriadeného bankami alebo ich záujmovým združením (viď § 67 ods. 1 a 2 zákona č. 510/2002 Z. z. o platobnom styku a o doplnení a zmene niektorých zákonov).

Skutkové a právne závery súdu prvého stupňa nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a aj odôvodnenie dovolaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu spĺňa parametre zákonného odôvodnenia (§ 157 ods. 2 O. s. p. v spojení s § 167 ods. 2 O. s. p.). Za porušenie základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv oprávneného.

Tieto právne závery zastáva najvyšší súd aj v preskúmvanej veci. Dovolací súd sa stotožňuje s názorom, že v danom prípade zamietnutím žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie z dôvodov vysvetlených už súdmi nižších stupňov nebola oprávnenému odňatá možnosť konať pred súdom.

Oprávnený podal dovolanie aj z dôvodu, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a že rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Uvedené dôvody oprávneného sú síce relevantnými dovolacími dôvodmi (§ 241 ods. 2 písm. b/, c/ O. s. p.), avšak iba v prípade, ak je dovolanie procesne prípustné.

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne

posúdenie veci je síce relevantným dôvodom bez ďalšieho však prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 O. s. p. a nespôsobuje zmatečnosť rozhodnutia).

Keďže prípustnosť dovolania nemožno vyvodit' z ustanovenia § 239 a § 238 ods. 3 O. s. p. a dovolacím súdom neboli zistené ani vady konania v zmysle § 237 O. s. p. Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie oprávneného v súlade s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p. v spojení s § 243b ods. 5 O. s. p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný odmietol.

Právo na náhradu trov dovolacieho konania vzniklo povinnému zmysle § 243b ods. 5, § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O. s. p. podľa zásady úspechu účastníkov v dovolacom konaní. Najvyšší súd Slovenskej republiky však žiadne trovy dovolacieho konania povinnému nepriznal z dôvodu, že nepodal návrh na ich priznanie.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave, 31. júla 2014

JUDr. Beata Miničová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Bc. Ingrid Habánová